

Nr 340.

Av herr **Wehtje**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående omorganisation av de tekniska högskolorna m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 244 angående omorganisation av de tekniska högskolorna m. m. har departementschefen beträffande kungl. tekniska högskolans i Stockholm bibliotek förordat en viss utökning av nu utgående anslag för att möjliggöra en utsträckning av tiderna för bibliotekets öppethållande i enlighet med de krav, som under den senaste tiden vid olika tillfällen framförts från såväl högskolan som den tekniska forskningen och industrien. Sålunda har Kungl. Maj:t föreslagit ett anslag för extra arbetshjälp av 9 000 kr., vilket innebär en höjning av anslaget för innevarande budgetår med 2 100 kr. I samband därmed har departementschefen till statsrådsprotokollet anfört följande: »De av mig förordade anslagsmedlen för extra arbetshjälp torde främst disponeras för en ökning av tiden för bibliotekets öppethållande.»

Det av Kungl. Maj:t med 2 100 kr. föreslagna ökade anslaget är emellertid långt ifrån till fyllest för att realisera syftet därmed. För innevarande budgetår har biblioteket disponerat tvenne vaktmästare och en tamburvakt, vilka äro upptagna i högskolans stat, samt dessutom en extra vaktmästare, vilkens avlöning bestridits ur det hittillsvarande anslaget av 6 900 kr. för extrahjälp. I sina petita för nästkommande budgetår har lärarkollegiet bl. a. äskat, dels att den nuvarande extra vaktmästartjänsten utom stat skall inrättas till en extra-ordinarie-befattning i lönegrad 5 och dels att anslaget för extrahjälp måtte höjas till 16 000 kr., allt i enlighet med de beräkningar, som inom högskolan verkställts beträffande kostnaderna för ökat öppethållande av biblioteket med de i propositionen återgivna tiderna. Kungl. Maj:t har i sitt förslag ej heller bifallit framställningen om en tredje fast anställd vaktmästare, utan endast förändrat lönegradsplaceringen för de två nuvarande vaktmästarna.

Den vaktmästarpersonal, som hittills stått till bibliotekets förfogande och kan anses motsvara nära tre heltidstjänster, har redan med nuvarande verksamhet, då enbart för den yttre bibliotekstjänsten behovet av två ständigt i arbete varande vaktmästare gjort sig synnerligen kraftigt gällande, visat sig ytterst otillräcklig. För de lånesökande har bristen på vaktmästarhjälp varit synnerligen kännbar och medfört stor tidsutdräkt. Ordningen i läsesalarna liksom i bokmagasinen har icke kunnat tillfredsställande upprätthållas. Då förste biblioteksvaktmästarens speciella göromål äro av den art och omfattning, att hans hjälp icke kan påräknas för vaktmästargöromålen vid låneexpeditionen eller för tillväxtens uppställning, har behovet av en ökning av antalet fast anställda vaktmästare redan nu kraftigt gjort sig gällande. Med den ökning av personalen i övrigt vid biblioteket, som Kungl. Maj:t föreslagit, och ök-

ningen av anslagen för bokinköp och bokbindning samt nya bytesobjekt, som nu ställts till bibliotekets förfogande, är en ytterligare accentuerad utveckling av biblioteksverksamheten att emotse då det gäller såväl bibliotekets användning som tillväxten. Summan av expeditionslånen har ju stigit från 36 600 1939/40 till 80 000 1944/45, och i samband med omorganisationen och det ökade öppet-hållandet kan frekvensen väntas öka i en omfattning, som ytterligare framhäver behovet av flera fast anställda vaktmästare. För att möjliggöra den även av Kungl. Maj:t förordade utsträckningen av tiden för bibliotekets öppet-hållande måste därför anslagen till högskolan ökas i enlighet med vad ovan föreslagits.

Vidare har lärarkollegiet under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för nästkommande budgetår äskat ett belopp av 25 000 kr. till anställande av s. k. laboratoriebiträden. Såsom skäl härför har kollegiet åberopat, att för viss del av de arbeten, som utföras på högskolans laboratorier, äro laboratorievaktmästarna överkvalificerade. Vidare är arbetet ofta av sådan karaktär, att assistenterna äro överkvalificerade härför, eller ock av sådan karaktär, att det fordrar speciell yrkesskicklighet av sådan art, att den ej besittes av assistenterna. Dylika laboratoriebiträden ha i mindre utsträckning även tidigare använts med mycket gott resultat, t. ex. inom avdelningarna för maskinteknik, elektroteknik, kemi och kemisk teknologi. Dessa laboratoriebiträden inneha i regel icke sådana teoretiska kunskaper, att de kunna jämföras med assistenter och avlönas från därför avsett anslag, utan detta måste därför ske ur anslaget till övrig icke ordinarie personal.

Om detta anslagsäskande anför departementschefen, att han »ej funnit tillräckliga skäl anförda och är förty ej beredd att biträda den därtill gjorda framställningen». Detta måste anses synnerligen beklagligt såväl ur undervisnings- som framför allt ur forskningssynpunkt, enär de arbeten, som med fördel skulle kunna utföras av dylika laboratoriebiträden, nu måste i stor utsträckning utföras av förste assistenterna, varigenom dessa belastas av okvalificerade arbetsuppgifter till uppenbart förfång för sådana högre kvalificerade uppgifter, för vilkas utförande de äro avsedda. Med hänsyn till att ej mindre än 17 olika institutioner vid högskolan anmält behov av laboratoriebiträden är det äskade anslaget av 25 000 kr. uppenbarligen ytterst försiktigt tilltaget, varför med hänsyn även till det trängande behovet något skäl att ej bifalla detsamma icke torde föreligga.

Med anledning av vad sålunda anförts hemställles,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 244 måtte anvisa den höjning av anslaget till tekniska högskolan i Stockholm till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, som föranledes av i denna motion framställda yrkanden.

Stockholm den 11 maj 1946.

Ernst Wehtje.